

Jan van Krieken, een kunstenaar in beweging

Schildersnieuwsblad, 21 februari 1985

Door: Tineke de Boer-Loggers

Harderwijk- Het werk van Jan van Krieken, geëxposeerd in de Catharinakapel wordt gekenmerkt door kwaliteit, een duidelijke ontwikkeling en een verdeling in series. Deze kenmerken hebben gemeen dat ze ieder voor zich en gezamenlijk het begrip, “Beweging” uitdrukken en symboliseren.

Bij een eerste blik op het werk vinden we de “Beweging” in de afbeeldingen. Sommige schilderijen krijgen dit als titel mee, in andere is de beweging in de compositie aanwezig. De beweging gaat echter veel dieper. Het werk wat te zien is in de kapel is gemaakt in een periode van drie jaar. In die drie jaar is een ontwikkeling terug te vinden van een kunstenaar die in beweging is. Die steeds meer zich losmaakt van normen van techniek en stijl. Twee zaken die hij overigens uitstekend beheerst. Dit losmaken maakt het mogelijk om in een werk een extra dimensie te leggen. Het knappe hiervan is dat we emoties terug vinden, maar emoties die door de kunstenaar zijn verwerkt en als het ware vrijblijvend zijn weergegeven. Het werk straalt ondanks de ontroering die het geeft opgewektheid uit.

Bevrijding

Pieter Cornelissen zei in zijn openingswoord: “Er zijn mensen die beweren dat kunst geen Kunst is als het niet waargenomen kan worden. Waarmee uiteraard niet gezegd is dat alle waarneembare kunst ook Kunst is. Maar de kunst van het waarnemen is misschien wel de moeilijkste van alle kunst.” Cornelissen vervolgde zijn toespraak en openingswoord met een zeer ludieke weergave van het houden van een dagboek.

Van Krieken tekent en schetst veel, vooral tijdens vergaderingen. Niet om later uit te werken maar om los te komen van de rem die normen en stijl een kunstenaar kunnen opleggen. Een ontmoeting met Joseph Beuys was hiervoor van grote betekenis. De vrijheid hierdoor verkregen vinden we terug in het werk als iets bevrijdends. Realistische weergave en abstractie kunnen in één schilderij zijn terug te vinden. Uit dit samengaan, maar uit het hele werk straalt harmonie en evenwicht. De in de kapel geëxposeerde werken zijn gemaakt in acryl, potlood en kleurpotlood. Soms worden collages gebruikt. De achtergronden zijn in acrylverf waarin een ‘tekening’ met potlood is aangebracht.

In een schilderij treffen we soms een realistische weergave naast het abstracte aspect. Zoals bijvoorbeeld in “Koffiepot met deksel”. De realistisch technisch knap weergegeven deksel in de abstracte, draaiende beweging. Ook hier weer die spiraal naar boven.

De enige serie die deze beweging mist is die van “Psychiatrie” werken. Een vormloze weinig kleurrijke omlijsting omvat een enge doorkijk waarachter een collage te zien is in de vorm van een foto van een inrichting. Een verlengd doorzicht naar een uitzicht dat geen uitzicht heeft. Bijzonder indringende beelden. Verstarring zonder de bevrijdende beweging.

Dan is er een serie waarin beelden van het dagelijks leven worden weergegeven. Kinderen, een portret, een stilleven. Ook weer met die speelse beweging. Zij komen overeen met de dagboekimpressies weergegeven in het openingswoord met een dia van de “Kast” van Ben Bautier met daarop de woorden “Tout tourne toujours” De plantenserie met zijn groei getekend in een spiraal die omhoog voert, laat symbolisch de ontwikkeling van deze kunstenaar zien in de betekenis uit de inleiding van deze recensie.

Koloriet

De kleur in het werk van Van Krieken is evenwichtig en veelzijdig. Er is zorgvuldig mee omgegaan maar wel zijn alle mogelijkheden gebruikt. Donkere kleuren zijn niet somber maar warm. Felle kleuren niet opdringerig maar vrolijk.

Ook hier weer een goede techniek en een harmonie. De houten paneeltjes in de vitrine zijn juweeltjes. Jammer dat de onderste niet zo goed zichtbaar zijn, want ze vragen aandachtig kijken. Het bekijken van deze tentoonstelling is niet gemakkelijk. Het is niet mogelijk om langs de werken te lopen en vrijblijvend te kijken. Ze vragen aandacht en openheid voor het opnemen van hun indringende werking.

De Gemeente Harderwijk deed een goede keuze met de aankoop van drie schilderijen van Van Krieken. Te weten “Balanceren”, “Huid” en een werk zonder titel. De tentoonstelling duurt tot en met 9 maart. Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 14.00 – 17.00 uur. Zaterdag van 10.00 – 12.00 uur en van 13.30 – 16.00 uur.